

Zadání úkolu z kvantitativního výzkumu

Lze si vybrat ze dvou variant úkolu (zpracováváte pouze jednu). Zpracovaný úkol vložíte do odevzdávacího v IS MU. Soubor prosím pojmenujte dle tohoto vzoru: **ukol2_jmeno.docx**

Pro zpracování analýz využijte buď Excel nebo IBM SPSS. Pro práci v SPSS využijte stručný úvod na konci prezentace z přednášky a také tzv. cheat_sheet, který je ke stažení ve studijních materiálech.

Seznámení se SPSS na youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=ArVgSihGGXM>

https://www.youtube.com/watch?v=BMrQQ_jUH4E

SPSS je pro studenty MU k dispozici zdarma ke stažení na adrese <https://inet.muni.cz/> (nabídka software), případně je free alternativa PSPP na adrese <http://pspp.awardspace.info/>

Varianta úkolu 1

Využít data z pozorování jedné třídy (buď vlastní pozorování nebo videozáznam na YouTube) Sestavit kvantitativní pozorovací protokol na vybrané jevy u žáků (minimálně 3, např. počet otázek, počet vyrušování – v různých kategoriích, apod.) a převést ho do datové matice. Na datech provést jednoduchou kvantitativní analýzu (deskripce) – využít grafy a tabulky a výsledky i slovně popsat. Rozsah cca 2 normostrany.

OBSAH PRÁCE

- Titulní strana
- Popis zkoumaného vzorku
- Popis metody sběru dat
- Prezentace výsledků
 - Tabulovaně
 - Graficky
 - Verbálně
- Závěr

Varianta úkolu 2

Využít data z matice strategie řízení třídy (ke stažení ve studijních materiálech). Zvolit nejméně 4 proměnné, které vás zaujmou a provést na nich jednoduchou analýzu - využít grafy a tabulky a výsledky i slovně popsat. Pokuste se aspoň 1 proměnnou analyzovat dle skupin (např. dle pohlaví, ročníku). Rozsah cca 2 normostrany.

Příklad výzkumných otázek, které lze z dat zpracovat:

1. Deklarují studenti učitelství umožňování participace žáků více než provázející učitelé?
2. Souvisí spolu některé deklarované používané strategie managementu chování žáků a počet žáků ve třídě?
3. Liší se studenti učitelství a jejich provázející učitelé v míře potřeby kognitivního uzavření?
4. Nakolik jsou používány jednotlivé strategie řízení třídy (v rámci BIMS)?

5. Jaké jsou rozdíly mezi muži a ženami v rámci využívání jednotlivých strategií řízení třídy?

OBSAH PRÁCE

- Titulní strana
- Popis zkoumaného vzorku
- Prezentace výsledků
 - Tabulovaně
 - Graficky
 - Verbálně
- Závěr

Popis datové matice STRATEGIE RIZENI TRIDY

Datová matice je k dispozici ve formátu pro Microsoft Excel (strategie_rizeni_tridy.xlsx) nebo IBM SPSS (strategie_rizeni_tridy.sav). Data pochází z dotazníkového šetření z roku 2016, kdy byla sbírána data od studentů učitelství na výukové praxi (odpovědi studentů jsou na začátku datové matice) a současně od jejich provázejícího učitele z dané školy (proměnné na konci datové matice – název proměnné je vždy uveden prefixem **u_**).

V souboru pro SPSS jsou veškeré potřebné informace vloženy do vlastností proměnných, při práci v Excelu je nutné mít k dispozici informace v externím souboru (viz výpis proměnných níže).

Seznam proměnných

ID

Unikátní označení respondenta (studenta na praxi)

pohlavi

1 = muž

2 = žena

trida

Třída, ve které praxe studenta probíhala.

rocnik

Třída převedená na ročník studia.

předmět

Vyučovaný předmět.

predmet_zkr

Vyučovaný předmět – zkratka

predmet_kategorie

Vyučovaný předmět - rekódované do obecnějších kategorií.

pocet_zaku

Počet žáků ve třídě.

BIMS01 – BIMS24:

Položky dotazníku BIMS (popis viz níže), kódy odpovědí:

- 1 = Naprosto souhlasím
- 2 = Souhlasím
- 3 = Spíš souhlasím
- 4 = Spíš nesouhlasím
- 5 = Nesouhlasím
- 6 = Naprosto nesouhlasím

NFC01 – NFC15:

Položky dotazníku NFC (popis viz níže), kódy odpovědí:

- 1 = vůbec mě nevystihuje
- 2 = spíše mě nevystihuje
- 3 = vystihuje mě tak napůl
- 4 = spíše mě vystihuje
- 5 = zcela mě vystihuje

NFC

Vypočítaný celkový skór potřeby kognitivního uzavření studenta na praxi. Teoretický rozsah je 1 až 5.

u_pohlavi

provázející učitel studenta - pohlaví

u_praxe

provázející učitel studenta – počet let praxe

u_aprobace

provázející učitel studenta – aprobace (vypsáno dohromady)

u_aprobace_mat_prirod

u_aprobace_cestina

u_aprobace_spec_ped

u_aprobace_humanitni

u_aprobace_prvni_stupen

u_aprobace_TV

u_aprobace_cizi_jazyk

dichotomně kódované proměnné, zda učitel má danou aprobaci (rekódováno z u_aprobace)

0 = ne

1 = ano

u_pocet_aprobaci

provázející učitel - počet aprobací

u_dle_aprobace

provázející učitel – učí dle aprobace?

0 = ne

1 = ano

u_let_se_studenty

provázející učitel – kolik let provází studenty?

u_absolvent_MU

provázející učitel – je absolventem PedF MU?

u_BIMS01 – u_BIMS24:

Položky dotazníku BIMS, odpovědi kódovány stejně jako u studentů

u_NFC01 – u_NFC15:

Položky dotazníku NFC, odpovědi kódovány stejně jako u studentů

NFC

Vypočítaný celkový skóre potřeby kognitivního uzavření provázejícího učitele. Teoretický rozsah je 1-5.

Popis použitých dotazníků

Dotazník BIMS

Škálou managementu chování a výuky (Behavior and Instructional Management Scale – BIMS) (Martin & Sass, 2010) je složena ze dvou subškál – managementu chování (**BM**) a managementu výuky (**IM**). Položky BM zjišťují, zda učitel intervenuje, když žáci bez vyzvání mluví, zda omezuje povídání žáků mezi sebou, zda navrácí žáky k učení, když se vzdálí požadované aktivitě, zda trvá na dodržování pravidel a používá je ke kontrole chování žáků. Položky IM měří, zda učitel dle svých výpovědí využívá spolupráce žáků ve výuce, skupinovou práci, podporuje interakci žáků ve výuce, zda využívá žákovské podněty pro tvorbu projektů, zda přizpůsobuje výuku potřebám žáků a podporuje aplikaci poznatků do praxe. Metoda využívá šestibodovou odpověďovou škálu Likertova typu, která zjišťuje míru souhlasu s tvrzením v dané položce.

Položky subškály BM jsou označené lichým pořadovým číslem: BIMS01, BIMS03, BIMS05, BIMS07, BIMS09, BIMS11, BIMS13, BIMS15, BIMS17, BIMS19, BIMS21, BIMS23.

Položky subškály IM jsou označené sudým pořadovým číslem: BIMS02, BIMS04, BIMS06, BIMS08, BIMS10, BIMS12, BIMS14, BIMS16, BIMS18, BIMS20, BIMS22, BIMS24.

Pro každou subškálu lze vyvodit obecnou úroveň uplatňování behaviorálních (BM), respektive didaktických (IM) strategií prostým zprůměrováním odpovědí na všechny položky v dané subškále.

Položky dotazníku BIMS

BM	1.	Téměř vždy zasahuji, když se žáci baví ve výuce v nevhodnou dobu.
IM	2.	Prostřednictvím frontální výuky se mi lépe učí.
BM	3.	Rozhodně nenechávám žáky, aby si při vyučování povídali.
IM	4.	Téměř vždy ve výuce zařazuji aktivity, ve kterých žáci spolupracují.
BM	5.	Odměňuji žáky za dobré chování při výuce.
IM	6.	Zapojuji žáky do aktivní diskuse o tom, jak použít získané znalosti v běžném životě.
BM	7.	Pokud se žák baví se sousedem, přesadím ho jinam.
IM	8.	Vytvořil/a jsem si ve výuce běžné postupy vyučování, kterých se držím.
BM	9.	Využívám podněty žáků k vytvoření pravidel ve třídě.

IM	10.	Většinou využívám ve vyučování skupinovou práci.
BM	11.	Dovoluji žákům, aby vstávali bez dovolení.
IM	12.	Využívám náměty žáků k vytváření žákovských projektů.
BM	13.	Jsem přísný/á co se týká dodržování kázně žáků ve vyučování.
IM	14.	Většinou vedu žáky k tomu, aby hledali řešení problému a kladli otázky.
BM	15.	Usměřuji činnost žáků, pokud se nevěnují zadanému úkolu.
IM	16.	Řídím přechod žáků mezi vzdělávacími aktivitami.
BM	17.	Trvám na tom, aby se žáci ve vyučování vždy řídili pravidly.
IM	18.	Většinou přizpůsobuji výuku individuálním potřebám žáků.
BM	19.	Důsledně kontroluji, jestli se žáci v hodině věnují zadaným úkolům.
IM	20.	Skoro pokaždé důsledně instruuji žáky při zadávání úkolu.
BM	21.	Využívám dodržování pravidel třídy pro zajištění kázně žáků.
IM	22.	Neodchyluji se od svého plánu vyučovací hodiny.
BM	23.	Pokud žák svým chováním vzdoruje, vyžaduji, aby dodržoval stanovená pravidla.
IM	24.	Téměř vždy podporuji ve vyučování interakci mezi studenty.

Dotazník NFC

Potřeba kognitivního uzavření (někdy též potřeba uzavření, kognitivní uzavření či NFC z angl. Need for Cognitive Closure) je psychologický termín zavedený A. W. Kruglanskim, který popisuje touhu lidí po jednoznačnosti a tendenci vyhýbat se nejednoznačnosti. Lidé s vyšší mírou NFC preferují rychlá, jednoznačná rozhodnutí, zvažují méně alternativ. Lidé s nižší mírou NFC jsou kreativnější, produkuje více alternativních hypotéz o pozorovaných jevech. NFC slabě a negativně souvisí s potřebou poznání (Need for Cognition), naopak nesouvisí například s inteligencí. Potřeba kognitivního uzavření je důležitá při studiu postojů a zejména předsudků, protože tendence k vytváření pevných, jednoznačných a nedostatečně podložených závěrů (tedy právě stereotypů vůči minoritám) je jednou z charakteristik osob s vyšší mírou NFC.

Nástroj zachycuje pět základních faset konstruktů potřeby kognitivního uzavření, tedy 1) preferenci uspořádání a pořádku v prostředí, 2) preferenci předvídatelnosti plynoucí z jistých znalostí (secure knowledge), 3) rozhodnost jako usilování o uzavření, 4) prožívání diskomfortu v situaci neurčitosti a 5) neochotu nechat své závěry konfrontovat alternativními názory či nekonzistentními fakty (closed-mindedness). Každá faseta je dotazníku reprezentována třemi položkami. Odpovědi jsou zachycovány na stupnici Likertova typu (1 – vůbec mě nevystihuje, 2 – spíše mě nevystihuje, 3 – vystihuje mě tak napůl, 4 – spíše mě vystihuje, 5 – zcela mě vystihuje). Součtem (či zprůměrováním) všech 15 položek vznikne proměnná, která dobře reprezentuje konstrukt potřeby uzavření.

Preference uspořádání a pořádku v prostředí

nfc01 Žít dobře uspořádaný život s pravidelným denním rozvrhem mi prostě sedne.

nfc02 Stanovit si pevný režim mi pomáhá více si užívat života.

nfc03 Líbí se mi jasný a uspořádaný způsob života.

Preference předvídatelnosti plynoucí z jistých znalostí

nfc04 Nerad(a) se vystavuji situacím, o nichž dopředu nevím, co mohu očekávat.

nfc05 Nerad(a) trávím čas ve společnosti lidí, kteří jsou schopni jednat nepředvídatelně.

nfc06 Nemám rád(a) nepředvídatelné situace.

Rozhodnost jako usilování o uzavření

nfc07 Obvyčejně se mi uleví, jakmile se pro něco rozhodnu.

nfc08 Když stojím před nějakým problémem, obvykle se snažím dojít k řešení co nejrychleji.

nfc12 Pokud nemůžu přijít na řešení problému okamžitě, jsem netrpělivý(á) a podrážděný(á).

Prožívání diskomfortu v situaci neurčitosti

nfc09 Nemám rád(a), když něčí výrok může znamenat spoustu různých věcí.

nfc13 Nemám rád(a) nejisté situace.

nfc14 Je mi nepříjemné, když nechápu důvod nějaké události, která se mi přihodila.

Uzavřenost mysli

nfc10 Obvykle mne dráždí, když jeden člověk nesouhlasí s něčím, co si myslí všichni ostatní.

nfc11 Nepotřebuji se zabývat všemi možnými úhly pohledu na to, abych si udělal(a) vlastní názor.

nfc15 Nemám rád(a) otázky, na které lze odpovědět mnoha různými způsoby.